

<https://www.linkedin.com/pulse/10-vital-skills-you-need-future-work-bernard-marr> [05.11.2019].

The article examines the impact of digital transformation, Industry 4.0, on the human resource management of an organization. The latest trends in requests for the «soft» skills of a successful HR-specialist are described. The list of the most up-to-date soft skills needed for forming a strong core of an effective HR-manager is systematized, and the necessity of their development in the period of nanotechnology consolidation is investigated.

Key words: «soft skills», HR-manager, human resource management, nanotechnology, managing process, the Industry 4.0.

УДК 658.6:336.67(045)

Черничко Т.В.

доктор економічних наук, професор,

завідувач кафедри фінансів,

Ковач К.Т.,

магістр спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,

Мукачівський державний університет

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

У статті обґрунтовано, що фінансовий стан підприємств роздрібної торгівлі України протягом останніх років характеризується позитивною динамікою. З кожним роком зростають обсяги товарообороту підприємств роздрібної торгівлі, запаси товарів у роздрібній торгівлі, обсяги товарообороту на душу населення.

Ключові слова: роздрібна торгівля, фінансовий стан, фінансовий результат.

Вагомим компонентом дослідження тенденцій та динаміки економічного розвитку країни є аналізування процесів, які відбуваються у роздрібній торгівлі. Досвід розвитку світової економіки засвідчує, що саме розвиток роздрібної торгівлі та покращення якісних і кількісних її показників, є індикатором динаміки доходів населення. Дослідження процесів, які відбуваються сьогодні у розвитку підприємств роздрібної торгівлі є неможливим без ґрунтового аналізу їх фінансового стану.

Основні аспекти розвитку підприємств роздрібної торгівлі України обґрунтовано у працях В. В. Апоп'я, І. О. Бланка, Я. А. Гончарука, А. А. Мазаракі, В. С. Марцина, М. П. Овчарука та інших. Питання діагностики фінансового стану підприємств роздрібної торгівлі досліджуються О. О. Терещенко, Т. О. Загорна, О. О. Гетьман та ін.

Одним з ключових показників, які дозволяють здійснити оцінювання тенденцій розвитку підприємств торгівлі є динаміка фінансових результатів підприємств до оподаткування (табл. 1).

Таблиця 1

Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності (оптова та роздрібна торгівля), 2014-2018 рр. [1]
(млн. грн.)

Роки	Фінансовий результат до оподаткування	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
2014	-128134,8	66,7	34360,9	33,3	162495,7
2015	-80564,3	76,1	56898,4	23,9	137462,7
2016	7277,0	75,8	74418,1	24,2	67141,1
2017	39296,3	75,2	89285,4	24,8	49989,1
2018	86290,5	77,2	116641,6	22,8	30351,1

Протягом аналізованого періоду динаміка фінансових результатів підприємств торгівлі в Україні характеризується позитивною динамікою: збитки на рівні 128134,8 млн. грн у 2014 році та прибутки на рівні 86290,5 млн. грн у 2018 році. Позитивною є динаміка кількості підприємств, які одержали прибуток. Їх частка зросла до 77% від загального обсягу.

Позитивною є тенденція і щодо зростання у 3,4 рази і величини прибутків підприємств торгівлі у 2018 році у порівнянні з 2014 роком.

Основним з параметрів аналізу оптимальності складу й структури формування та розміщення капіталу підприємств торгівлі є аналіз показників балансу підприємства (табл. 2).

Таблиця 2

Показники балансу підприємств оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів станом на кінець року[2]

(млн. грн.)

Роки	Актив			Пасив				Баланс
	необоротні активи	оборотні активи	необоротні активи та групи вибуття	власний капітал	довгострокові зобов'язання і забезпечення	поточні зобов'язання і забезпечення	зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття та чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	
2014	2022 01	968580	327,1	- 24006	199212	995878	24,1	117110 8
2015	2109 30	118649 0	539,2	- 67325	253026	1212225	33,1	139795 9
2016	2432 26	154640 3	687,8	- 27174	274373	1543044	73,7	179031 7
2017	2768 69	171581 5	672,7	26231	295141	1671854	130,7	199335 7
2018	2992 92	201385 4	603,4	10191 4	249430	1962177	229,3	231374 9

Оскільки основною умовою забезпечення прийняттого рівня фінансової стійкості підприємств сфери торгівлі має бути наявність позитивної величини (додатний розмір) власного капіталу та власного оборотного капіталу, то проаналізуємо тенденції їх змін. Зауважимо, що власний оборотний капітал (ВОК) характеризує ту частину власного капіталу та прирівняних до нього коштів, яка використовується для фінансування оборотних активів. І хоча серед учених триває полеміка щодо місця цього показника, у торгівлі його роль є важливою з огляду на особливості сфери, пов'язані з обсягами, станом та динамікою оборотних активів.

Від'ємні значення показників власного капіталу у 2014-2016 рр. вже є ознакою кризового фінансового стану підприємств торговельної сфери [3, с. 150].

Подальша оцінка фінансової стійкості на основі визначення джерел покриття запасів у зв'язку з від'ємним показником власного капіталу утрачає зміст. Ситуація змінюється у 2017 р. коли ВК набувають позитивних значень.

Виходячи з отриманих даних та інтерпретації їх суті й динаміки змін, можемо констатувати: фінансова стійкість галузі є недостатньою (табл. 7). Так, значення розрахованих основних показників фінансової стійкості сфери торгівлі значно нижчі від економічно доцільного рівня. При цьому у 2017-2018 рр. спостерігають незначну тенденцію до покращення показників.

Таблиця 3

Показники фінансової стійкості підприємств сфери торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів, 2017 р.

Показник	Формула для розрахунку	Економічно доцільне значення	2017	2018
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	ВК/СК	0,4-0,6	0,01	0,04
Коефіцієнт фінансової залежності	(ДЗ+ПЗ)/ВК	менше 1	74,9 9	21,7
Коефіцієнт фінансової стійкості	(ВК+ДЗ)/СК	0,7–0,9	0,16	0,15
Коефіцієнт фінансової стабільності	ВОК/(ДЗ+ПЗ)	близько 1	0,02	0,02
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	ВОК/СК	більше 0,1	0,02	0,02
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним капіталом	ВОК/ОбА	більше 0,1	0,03	0,03

ВК – власний капітал; СК – сукупний капітал (підсумок балансу); ДЗ – довгострокові зобов'язання; ПЗ – поточні зобов'язання; ОбА – оборотні активи.

Особливо тривожним є від'ємне значення показників ВК, що свідчить про відсутність власних фінансових ресурсів для фінансування оборотних активів галузі. Загалом, про зниження фінансової стійкості до 2017 р. свідчать усі показники: посилилася залежність галузі від кредиторів, знизилася фінансова стабільність.

Незадовільна фінансова стійкість галузі та виявлені тенденції до погіршення виявляють труднощі у фінансово-економічній діяльності більшості суб'єктів господарювання торговельної сфери, про втрату їхньої економічної незалежності, перебування на межі банкрутства.

Отримані результати доводять незадовільну фінансову стійкість галузі, деформацію її фінансово-економічної системи, погіршення фінансової безпеки, недостатнє фінансове забезпечення.

Останніми роками торгівля стала однією з провідних галузей економіки, що динамічно розвивається під впливом низки чинників, зокрема купівельної

спроможності населення, стану товарозабезпечення, розвитку матеріально-технічної бази. З кожним роком зростають обсяги товарообороту підприємств роздрібною торгівлі, запаси товарів у роздрібній торгівлі, обсяги товарообороту на душу населення. Проте кількість магазинів щороку зменшується. Тобто на фоні високих темпів збільшення обсягів продажу відбуваються структурні зміни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності. Статистична інформація [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Показники балансу підприємств за видами економічної діяльності. Статистична інформація [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Гайдар С.М. Агрегатний підхід до оцінки фінансової стійкості торговельних підприємств [Електронний ресурс] / С.М. Гайдар // Економічний аналіз : зб. наук. пр. каф. екон. аналізу Терноп. нац. екон. ун-ту. – Тернопіль : Екон. думка. – Вип. 3 (19). – 372 с. – 2008. – Режим доступу : <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/263>.

The article substantiates that the financial situation of enterprises of retail trade of Ukraine in recent years is characterized by positive dynamics. Every year, volumes of commodity turnover of retail enterprises, stocks of goods in retail trade, volumes of goods turnover per capita increase.

Key words: retail trade, financial condition, financial result.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>